

**Briuselis, 2024 m. lapkričio 29 d.
(OR. en)**

**15916/1/24
REV 1**

LIMITE

**COPEN 499
DROIPEN 242
MIGR 422
COSI 212
COMIX 466
JAI 1703
CODEC 2175**

**Tarpinstitucinė byla:
2023/0439(COD)**

PRANEŠIMAS

nuo: Pirmininkaujančios valstybės narės
kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Ankstesnio
dokumento Nr.: ST 15915/24 + ADD 1
Komisijos dok. Nr.: ST 16149/23 + COR 1 + COR 2

Dalykas: Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria
nustatomos būtiniausios padėjimo neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir
apsigyventi Sąjungoje prevencijos ir kovos su tokia veikla taisyklės ir kuria
pakeičiama Tarybos direktyva 2002/90/EB ir Tarybos pamatinis
sprendimas 2002/946/TVR
– Bendras požiūris

Išvadas

2023 m. lapkričio 28 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria nustatomos būtiniausios padėjimo neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi Sąjungoje prevencijos ir kovos su tokia veikla taisyklės ir kuria pakeičiama Tarybos direktyva 2002/90/EB ir Tarybos pamatinis sprendimas 2002/946/TVR (dok. ST 16149/23 + COR 1 + COR 2).

Pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 83 straipsnio 2 dalimi.

Teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose darbo grupė (COPEN darbo grupė) pasiūlymą nagrinėjo pirmininkaujant Ispanijai, Belgijai ir Vengrijai. Atsižvelgiant į šių nagrinėjimų rezultatus parengtas tekstas pateikiamas priede.

Europos Parlamente pagrindinė atsakomybė už šį dokumentą tenka Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų (LIBE) komitetui. Pranešėja paskirta Birgit Sippel. Pranešimas dar nepateiktas.

2024 m. lapkričio 27 d. Mišrus komitetas ir Nuolatinių atstovų komitetas aptarė toliau išdėstytus pagrindinius klausimus. Didžioji dauguma delegacijų nurodė, kad jos galėtų pritarti šių klausimų sprendimui, pateikiamam priede.

2024 m. lapkričio 28 d. patarėjai TVR klausimais patikslino 11 straipsnio 3 ir 4 dalių ir atitinkamos 16 konstatuojamosios dalies tekstus: padaryti pakeitimai pažymėti priede.

Pagrindiniai klausimai

1. Humanitarinė išlyga (7 konstatuojamoji dalis kartu su 3 straipsniu)

Humanitarinės išlygos klausimas yra apie tai, kad tam tikra pagalba trečiųjų šalių piliečiams atvykti į Europos Sąjungą, vykti per ją tranzitu ar joje apsigyventi – visų pirma pagalba artimiems šeimos nariams arba pagalba patenkinti pagrindinius žmogiškuosius poreikius – neturėtų būti laikoma nusikalstama neteisėto migrantų gabenimo veika.

Pasiūlyme dėl direktyvos Komisija pasiūlė įtraukti šią išlygą į konstatuojamąją dalį, paliekant valstybėms narėms galimybę pasirinkti, kaip ją taikyti. Tačiau nagrinėjimo darbo grupėje metu kai kurios valstybės narės pasiūlė šią nuostatą perkelti į rezoliucinę dalį.

Kilo ne tik klausimas, ar humanitarinė išlyga turėtų būti įtraukta į konstatuojamąsias dalis, ar į rezoliucinę dalį, bet ir išsiskyrė ir delegacijų pozicijos dėl tikslios išlygos formuluotės.

Nuodugniai apsvarsčius visus metus trukusiose derybose pateikiamus argumentus ir atsižvelgiant į pastarojo meto posėdžiuose vykusias diskusijas, atrodo tikslinga humanitarinę išlygą įtraukti į vieną iš konstatuojamųjų dalių (žr. 7 konstatuojamąją dalį (8 puslapis)).

Šis tekstas turėtų būti suprantamas atsižvelgiant į 6a konstatuojamąją dalį, kurioje pabrėžiama, kad ši direktyva yra minimalaus suderinimo priemonė: valstybės narės gali pačios priimti arba toliau taikyti teisės aktus, kuriuose numatomas platesnis inkriminavimas, nei nustatyta šioje direktyvoje.

2. Sankcijos juridiniams asmenims (8 straipsnio 3 dalis)

Atsižvelgiant į kai kurių delegacijų prašymą, į tekstą įtraukta 13aa konstatuojamoji dalis, o 8 straipsnis papildytas 5 dalimi. Nauju tekstu atsižvelgiama į specifinę padėtį valstybių, kurioms netaikomos kitos ES baudžiamosios teisės priemonės ir kuriose pagal nacionalinę teisę juridiniams asmenims skiriamos baudžiamojo ar nebaudžiamojo pobūdžio baudos suma nėra nustatoma proporcingai fizinio asmens padarytos nusikalstamos veikos sunkumui, o taikomi kiti kriterijai, įskaitant kriterijų, grindžiamą organizacinių struktūrų ir apsaugos priemonių trūkumu arba kitais juridinio asmens organizacinės struktūros trūkumais.

Išvada

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, Nuolatinių atstovų komiteto prašoma:

- a) patvirtinti šio pranešimo priede išdėstytą susitarimą dėl bendro požiūrio teksto ir
- b) rekomenduoti Tarybai susitarti dėl bendro požiūrio dėl šio teksto, kuris bus derybų su Europos Parlamentu įgaliojimai.

PIRMININKAUJANČIOS VALSTYBĖS NARĖS PARENGTA NAUJA PROJEKTO
REDAKCIJA¹

Projektas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

**kuria nustatomos būtiniausios padėjimo neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi
Sąjungoje prevencijos ir kovos su tokia veikla taisyklės ir kuria pakeičiama Tarybos
direktyva 2002/90/EB ir Tarybos pamatinis sprendimas 2002/946 TVR**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 83 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę³,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

¹ Tekstas, papildantis dok. 15916/24 INIT projekto tekstą, pažymėtas **paryškintuoju šriftu ir pabrauktas**. Pirmiau pasiūlytas papildomas tekstas pažymėtas tik **paryškintuoju šriftu**. Išbrauktas tekstas pažymėtas simboliu [...].

² OL C [...], [...], p. [...].

³ OL C [...], [...], p. [...].

kadangi:

- (1) padėjimas neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi Sąjungoje yra nusikalstama veikla, dėl kurios kyla pavojus žmogaus gyvybei ir siekiama gauti didelį pelną nepaisant žmonių orumo, taip pažeidžiant pagrindines teises. Šia nusikalstama veikla prisidedama prie neteisėtos migracijos ir daromas neigiamas poveikis Sąjungos migracijos valdymo tikslams. Tokią nusikalstamą veiklą skatina didėjanti paklausa ir didelis pelnas, kurį gauna nusikalstamos organizacijos. Šių nusikalstamų veikų prevencija ir kova su jomis tebėra vienas iš Sąjungos prioritetų;
- (2) Direktyva 2002/90/EB⁴ ir Tarybos pamatinis sprendimas 2002/946/TVR⁵ (toliau – Dokumentų dėl neteisėtai žmones gabenančių asmenų rinkinys) sudaro Sąjungos teisinę sistemą, skirtą kovoti su padėjimu trečiųjų šalių piliečiams neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi. Šiame dokumentų rinkinyje nustatyta bendra nusikaltimų, susijusių su padėjimu neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi, apibrėžtis ir baudžiamoji sankcijų už tokius nusikaltimus skyrimo sistema. Siekiant atsižvelgti į kintančias tendencijas ir toliau didinti Sąjungos sistemos, skirtos užkirsti kelią šioms nusikalstamoms veikoms ir su jomis kovoti, veiksmingumą, būtina atnaujinti galiojančią teisinę sistemą;

⁴ 2002 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2002/90/EB, apibrėžianti padėjimą neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi (OL L 328, 2002 12 5, p. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/90/oj>).

⁵ 2002 m. lapkričio 28 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2002/946/TVR dėl bausmių sistemos stiprinimo siekiant užkirsti kelią padėjimui neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi (OL L 328, 2002 12 5, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/946/oj).

- (3) 2023 m. vasario 9 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose buvo patvirtinta, kad reikia stiprinti Sąjungos veiksmus siekiant užkirsti kelią neteisėtai migracijai ir žūtims, visų pirma intensyvinant bendradarbiavimą su kilmės ir tranzito šalimis ir užtikrinant glaudesnę valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimą ir bendradarbiavimą su Europolu, FRONTEX ir Eurojustu. Atnaujintame 2021–2025 m. kovos su neteisėtu migrantų gabenimu veiksmų plane nustatytas politinis atsakas į neteisėtą migrantų gabenimą, kuris yra viena esminių naujame migracijos ir prieglobsčio pakte nustatyto visapusiško požiūrio į migraciją dalių. Jame nustatyti veiksmai keturiose prioritetinėse srityse: tvirtesnis bendradarbiavimas su šalimis partnerėmis ir tarptautinėmis organizacijomis; sankcijų skyrimas neteisėtai migrantus gabenantiems asmenims ir migrantų išnaudojimo prevencija; tvirtesnis bendradarbiavimas ir parama teisėsaugos ir teisminių institucijų darbui ir žinių bazės didinimas;
- (4) padėjimas neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi yra tarpvalstybinio pobūdžio reiškinys, o Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis priimtomis priemonėmis turėtų būti pripažįstamas jo tarptautinis aspektas. Todėl Sąjungos ir nacionaliniais veiksmais turėtų būti atsižvelgiama į Sąjungos ir jos valstybių narių tarptautinius įsipareigojimus, be kita ko, susijusius su Protokolu dėl neteisėto migrantų įvežimo sausuma, jūra ir oru, papildančiu Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencija, Tarptautine konvencija dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje, Tarptautine jūrų paieškos ir gelbėjimo konvencija, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, taip pat Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuro darbą.
- Visų pirma, jokia šios direktyvos nuostata neturėtų būti daromas poveikis valstybių narių ir asmenų teisėms, pareigoms ir atsakomybei teikti pagalbą trečiųjų šalių piliečiams dėl humanitarinių priežasčių arba siekiant patenkinti jų pagrindinius žmogiškuosius poreikius pagal taikytiną tarptautinę teisę, įskaitant tarptautinę žmogaus teisių teisę, visų pirma, kai taikytina, 1951 m. Konvenciją dėl pabėgėlių statuso su pakeitimais, padarytais 1967 m. Niujorko protokolu, Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją ir laikantis teisinių įsipareigojimų. Ši pagalba taip pat gali apimti teisines, lingvistines ar socialines konsultacijas arba paramą;**

- (5) atsižvelgiant į veiklos, kuria siekiama palengvinti neteisėtą atvykimą, vykimą tranzitu ir apsigyvenimą Sąjungoje, raidą, taip pat į Sąjungos ir valstybių narių teisinius įsipareigojimus pagal tarptautinę teisę, nusikalstamų veikų apibrėžtis visose valstybėse narėse turėtų būti dar labiau suderinta, kad į ją būtų visapusiškiau įtrauktos atitinkamos elgesio formos;
- (6) laikantis baudžiamosios teisės teisėtumo ir proporcingumo principų ir siekiant kovoti su nusikalstama veikla, dėl kurios kyla pavojus žmogaus gyvybei ir siekiama gauti pelno nepaisant žmonių orumo, būtina nustatyti tikslias ir išsamias nusikalstamų veikų apibrėžtis, kad būtų galima kovoti su tokiu nusikalstamu elgesiu. Padėjimas neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ar apsigyventi Sąjungoje turėtų būti laikomas nusikalstama veika, **bent** tuomet, kai jis yra susijęs su faktine arba pažadėta finansine ar materialine nauda. **Tai nedaro poveikio tam, koku būdu valstybės narės nacionalinėje teisėje apsibrėžia tokius padėjimo veiksmus, kai faktinė arba pažadėta finansinė ar materialinė nauda nėra nusikalstamos veikos sudėties požymis;**

[...]

- (6a) ši direktyva yra minimalaus suderinimo priemonė. Todėl tam, kad padidintų kovos su neteisėtai migrantus gabenančiais asmenimis veiksmingumą, valstybės narės gali savo nuožiūra priimti arba toliau taikyti teisės aktus, kuriuose numatytas platesnės apimties baudžiamasis persekiojimas, nei nustatyta šioje direktyvoje. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tyčinis padėjimas trečiosios šalies piliečiui atvykti į bet kurios valstybės narės teritoriją, vykti per ją tranzitu arba joje apsigyventi pažeidžiant atitinkamą Sąjungos teisę arba atitinkamos valstybės narės teisės aktus dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo, vykimo tranzitu ir apsigyvenimo, būtų laikomas nusikalstama veika bent tais atvejais, kai taip besielgiąs asmuo tiesiogiai ar netiesiogiai prašo suteikti, gauna arba priima finansinę ar materialinę naudą arba su ja susijusį pažadą, arba elgiasi taip, kad tokią naudą gautų. Tačiau kadangi ši direktyva yra minimalaus suderinimo priemonė, valstybės narės gali savo nuožiūra kriminalizuoti tokį elgesį ir tais atvejais, kai jokios finansinės ar kitokios materialinės naudos nesuteikta;
- (7) jokia šios direktyvos nuostata neturėtų būti suprantama kaip reikalaujanti kriminalizuoti, viena vertus, artimiems šeimos nariams teikiamą pagalbą, ir, kita vertus, humanitarinę pagalbą arba paramą, skirtą pagrindiniams žmogiškiesiems poreikiams patenkinti, teikiamą trečiųjų šalių piliečiams laikantis taikytinos nacionalinės teisės ir vadovaujantis tarptautine teisine sistema;

[...]

- (7a) **nedarant poveikio nacionalinės teisės taisyklėms, susijusioms su neteisėtu atvykimu į atitinkamos valstybės narės teritoriją, trečiųjų šalių piliečiams neturėtų būti taikoma baudžiamoji atsakomybė vien dėl to, kad jų atžvilgiu buvo vykdoma nusikalstama veika – padėjimas neteisėtai atvykti į bet kurios valstybės narės teritoriją, vykti per ją tranzitu ar joje apsigyventi;**
- (8) padėjimo neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi poveikis juntamas ne tik valstybėje narėje, į kurią atvykstama neteisėtai. Būtiniausios taisyklės dėl nusikalstamų veikų apibrėžties turėtų apimti veiksmus, atliekamus bet kurios valstybės narės teritorijoje, kad veiksmų dėl tokių nusikalstamų veikų galėtų imtis ne tik valstybės narės, į kurias neteisėtai atvykstama, su sąlyga, kad atitinkamos valstybės narės bus nustačiusios jurisdikciją šių nusikalstamų veikų atžvilgiu;
- (9) reikia atskirti nusikalstamą veiką, kurią sudaro padėjimas neteisėtai atvykti į Sąjungą, vykti per ją tranzitu ir joje apsigyventi, ir nusikalstamas veikas sunkinančiomis aplinkybėmis, dėl kurių asmenims ir visuomenei padaroma didesnė žala. Bausmių dydis turėtų atspindėti didesnę visuomenės susirūpinimą dėl sunkesnio pobūdžio ir žalingesnių veiksmų, todėl už sunkinančiomis aplinkybėmis padarytas nusikalstamas veikas turėtų būti baudžiama griežtesnėmis baudžiamosiomis sankcijomis;
- (10) valstybės narės turėtų taikyti šią direktyvą vadovaudamosi ir visapusiškai laikydamosi 1951 m. Konvencijos dėl pabėgėlių statuso su pakeitimais, padarytais 1967 m. Niujorko protokolu, įsipareigojimų, susijusių su galimybe gauti tarptautinę apsaugą, visų pirma negrąžinimo principo, ir pagrindinių teisių;
- (11) už nusikalstamas veikas skiriamos bausmės turėtų būti veiksmingos, atgrasomos ir proporcingos. Šiuo tikslu reikėtų nustatyti minimalias maksimalios laisvės atėmimo bausmės ribas fiziniams asmenims. Papildomos priemonės dažnai būna veiksmingos, todėl jas taip pat turėtų būti galima taikyti baudžiamojo proceso metu;

[...] ⁶[...]

- (11a) šioje direktyvoje numatyta maksimali laisvės atėmimo bausmės už fizinių asmenų padarytas nusikalstamas veikas trukmė turėtų būti taikoma bent už sunkiausių formų tokio pobūdžio nusikalstamas veikas. Visų valstybių narių baudžiamojoje teisėje yra nuostatų dėl žmogžudystės, užpuolimo sunkinančiomis aplinkybėmis, taip pat dėl teisėsaugos pareigūno užpuolimo ar kitų nusikalstamų veikų, kai sunkių formų smurto panaudojimas yra nusikaltimo, padaryto tyčia ar dėl didelio aplaidumo, dalis. Valstybės narės, į nacionalinę teisę perkeldamos šios direktyvos nuostatas, susijusias su tyčia ar dėl didelio aplaidumo padarytomis nusikalstamomis veikomis, dėl kurių mirė žmogus, turėtų galėti remtis tomis bendrosiomis nuostatomis, įskaitant nuostatas dėl sunkinančių aplinkybių;**

⁶ [...]

- (11b) **kai šioje direktyvoje nustatyta, kad neteisėtas elgesys laikomas nusikalstama veika tik tuo atveju, kai taip elgiamasi tyčia ir kai dėl to, kad tai sukėlė didelį pavojų trečiosios šalies piliečio gyvybei, tas [...] asmuo miršta, sąvoka „tyčia“ turėtų būti aiškinama pagal nacionalinę teisę, atsižvelgiant į atitinkamą Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudenciją. Nė viena šios direktyvos nuostata neturėtų būti suprantama kaip reikalaujanti griežtos atsakomybės už bet kokias pasekmes, atsirandančias dėl veiklos, kuri šioje direktyvoje laikoma nusikalstama veika;**
- (12) [...]

- (13) juridiniai asmenys turėtų būti patraukiami baudžiamojon atsakomybėn už padėjamą neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi Sąjungoje, jeigu taip nustatyta nacionalinės teisės aktuose. Valstybės narės, kurių nacionalinės teisės aktuose nenumatyta baudžiamoji atsakomybė juridiniams asmenims, turėtų užtikrinti, kad jų administracinių sankcijų sistemose būtų numatytos tokio pobūdžio ir dydžio sankcijos, kurios būtų veiksmingos, atgrasančios ir proporcingos, kaip nustatyta šioje direktyvoje, kad būtų pasiekti jos tikslai. Kartu turėtų būti taikomos papildomos priemonės. [...] **Norint užtikrinti, kad skiriamos sankcijos būtų veiksmingos, atgrasomos ir proporcingos, reikėtų atsižvelgti į atitinkamų juridinių asmenų elgesio pasekmių sunkumą, taip pat į jų individualias, finansines ir kitas aplinkybes. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti maksimalius baudų dydžius arba kaip atitinkamo juridinio asmens bendros pasaulinės apyvartos procentinę dalį, arba kaip fiksuotą baudą. Perkeldamos šią direktyvą į nacionalinę teisę valstybės narės turėtų nuspręsti, kuria iš šių dviejų galimybių jos pasinaudos;**
- (13aa) tačiau kadangi ši direktyva yra Šengeno *acquis* grindžiama priemonė, reikėtų atsižvelgti į specifinę padėtį tų valstybių narių, kurioms netaikomos kitos ES baudžiamosios teisės priemonės ir kuriose pagal nacionalinę teisę juridiniams asmenims skiriamos baudžiamoji ar nebaudžiamoji pobūdžio baudos suma nėra nustatoma proporcingai fizinio asmens padarytos nusikalstamos veikos sunkumui, o taikomi kiti kriterijai, įskaitant kriterijų, grindžiamą organizacinių struktūrų ir apsaugos priemonių trūkumu arba kitais juridinio asmens organizacinės struktūros trūkumais. Jei būtina išsaugoti juridiniams asmenims taikomos nacionalinės sankcijų sistemos nuoseklumą, tos valstybės narės turėtų turėti galimybę nustatyti tokį juridiniams asmenims taikomų baudų maksimalios sumos dydį, kad jis derėtų su jų nacionaline sistema, jei dėl to juridiniams asmenims taikytinų sankcijų dydis atitiktų nacionalinėje teisėje už panašaus sunkumo nusikaltimus numatytą sankcijų dydį ir jei sankcijos būtų veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos;

- (13a) kai, nustatydamos juridiniams asmenims skirtinas baudas, valstybės narės renkasi taikyti juridinio asmens bendros pasaulinės apyvartos kriterijų, jos turėtų nuspręsti, ar tą apyvartą apskaičiuoti remiantis finansiniais metais, ėjusiais prieš tuos, kuriais buvo padaryta nusikalstama veika, ar finansiniais metais, ėjusiais prieš tuos, kuriais priimtas sprendimas dėl baudos skyrimo. Jos taip pat turėtų apsvarstyti galimybę nustatyti taisykles, taikytinas tais atvejais, kai baudos sumos neįmanoma nustatyti remiantis juridinio asmens bendra pasauline apyvarta finansiniais metais, ėjusiais prieš tuos, kuriais buvo padaryta nusikalstama veika, ar finansiniais metais, ėjusiais prieš tuos, kuriais priimtas sprendimas dėl baudos skyrimo. Tokiais atvejais valstybės narės turėtų galėti atsižvelgti į kitus kriterijus, pavyzdžiui, į bendrą pasaulinę apyvartą kuriais nors kitais finansiniais metais. Kai tos taisyklės apima fiksuotų baudų sumų nustatymą, tų sumų maksimalūs dydžiai nebūtinai turėtų pasiekti šioje direktyvoje nustatytus dydžius, kurie yra taikomi fiksuotų baudų sumų maksimaliam dydžiui kaip minimalieji reikalavimai;
- (13b) kai valstybės narės pasirenka maksimalius fiksuotos sumos baudų dydžius, tokie dydžiai turėtų būti nustatyti nacionalinėje teisėje. Didžiausi tokių baudų dydžiai turėtų būti taikomi už šioje direktyvoje apibrėžtas sunkiausių formų nusikalstamas veikas, kurias padaro finansiškai stiprūs juridiniai asmenys. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti didžiausių tų baudų dydžių apskaičiavimo metodą, įskaitant tokiam apskaičiavimui taikomas konkrečias sąlygas. Valstybių narių prašoma reguliariai peržiūrėti fiksuotos sumos baudų dydžius, atsižvelgiant į infliacijos lygį bei kitus pinigines vertės svyravimus ir laikantis nacionalinėje teisėje nustatytų procedūrų. Valstybės narės, kurių valiuta nėra euro, turėtų numatyti maksimalius baudų dydžius savo valiuta, atitinkančius šioje direktyvoje nustatytus dydžius eurai jos įsigaliojimo dieną. Tų valstybių narių prašoma reguliariai peržiūrėti minėtus baudų dydžius, be kita ko, atsižvelgiant į valiutos kurso pokyčius;

- (13c) **maksimalių baudų dydžių nustatymas nedaro poveikio teisėjų ar teismų diskrecijai baudžiamosiose bylose atskirais atvejais skirti tinkamas sankcijas. Kadangi šioje direktyvoje nenustatyti jokie minimalūs baudų dydžiai, teisėjai arba teismai bet kuriuo atveju turėtų skirti tinkamas sankcijas, atsižvelgdami į atitinkamo juridinio asmens individualias, finansines ir kitas aplinkybes bei elgesio pasekmių sunkumą;**
- (14) **sunkinančių aplinkybių sąvoka turėtų būti suprantama arba kaip faktai, leidžiantys teisėjui skirti didesnę bausmę už tą pačią nusikalstamą veiką nei ta, kuri paprastai skiriama, kai tokių faktų nėra, arba kaip galimybė apjungti kelias nusikalstamas veikas, siekiant skirti griežtesnę sankciją. [...]** Valstybės narės neturėtų būti įpareigosotos numatyti konkrečių sunkinančių aplinkybių tuo atveju, kai nacionalinėje teisėje jau yra numatytos atskiros nusikalstamos veikos arba bendra galimybė nacionaliniams teismams įvertinti visas svarbias sunkinančias aplinkybes ir dėl to galima skirti griežtesnes sankcijas;
- [...]
- (14a) **instrumentalizavimo situacija galėtų susiklostyti tuomet, kai trečioji šalis arba priešiškas nevalstybinis subjektas skatina arba palengvina trečiųjų šalių piliečių arba asmenų be pilietybės judėjimą link Sąjungos išorės sienų arba į valstybę narę, kai tokie veiksmai rodo trečiosios šalies arba priešiško nevalstybinio subjekto ketinimą destabilizuoti Sąjungą arba kurią nors valstybę narę ir kai dėl tokių veiksmų gali kilti pavojus esminėms kurios nors valstybės narės funkcijoms, įskaitant viešosios tvarkos palaikymą arba nacionalinio saugumo užtikrinimą;**

- (14b) situacijos, kai nevalstybiniai subjektai yra organizuoto nusikalstamumo, visų pirma neteisėto žmonių gabenimo, dalyviai, neturėtų būti laikomos migrantų instrumentalizavimu, jei nesiekama tikslo destabilizuoti Sąjungą arba kurią nors valstybę narę;
- (14c) humanitarinė pagalba neturėtų būti laikoma migrantų instrumentalizavimu, jei nesiekama tikslo destabilizuoti Sąjungą arba kurią nors valstybę narę;
- (14d) Kipro atžvilgiu Tarybos reglamentu (EB) Nr. 866/2004⁷ nustatytos konkrečios taisyklės, taikomos linijai, skiriančiai Kipro Respublikos sritis, kurias Kipro Respublikos Vyriausybė veiksmingai kontroliuoja, nuo sričių, kurių ji veiksmingai nekontroliuoja. Nors ta linija nėra išorės siena, situacija, kai trečioji šalis arba priešiškas nevalstybinis subjektas skatina arba palengvina trečiųjų šalių piliečių arba asmenų be pilietybės judėjimą, kad jie kirstų tą liniją, turėtų būti laikoma instrumentalizavimu, jei egzistuoja visi kiti instrumentalizavimo elementai;

⁷ 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 866/2004 dėl režimo pagal Stojimo akto 10 protokolo 2 straipsnį (OL L 161, 2004 4 30, p. 128–143).

[...]

- (15) praktiškai taikomų sankcijų dydžių suderinimas ir veiksmingumas taip pat turėtų būti skatinami nustatant bendras lengvinančias aplinkybes, atspindinčias šioje direktyvoje nurodytą nusikalstamą veiką padariusių fizinių ar juridinių asmenų indėlį bendradarbiaujant su kompetentingomis nacionalinėmis institucijomis joms tiriant ar nustatant tokios nusikalstamos veikos atvejus. **Bet kuriuo atveju diskrecija spręsti, ar sumažinti bausmę, atsižvelgiant į konkrečias kiekvienos bylos aplinkybes, turėtų būti palikta teisėjui arba teismui;**

- (16) valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl senaties terminų, kad galėtų veiksmingai kovoti su šioje direktyvoje nurodytomis nusikalstamomis veikomis, nedarant poveikio nacionalinėms taisyklėms, kuriomis nenustatomi tyrimo, baudžiamojo persekiojimo ir vykdymo senaties terminai. **Be to, pagal šią direktyvą valstybės narės pagal nacionalinės teisės sistemas gali pačios nustatyti sankcijų, nustatytų po galutinio apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo, vykdymo senaties terminus, remdamosi faktiškai nustatyta bausme arba, alternatyviai, maksimalia už atitinkamą nusikalstamą veiką numatyta bausme. Todėl šioje direktyvoje kiekvienos iš šių galimybių atveju nustatomi atitinkami senaties terminai. Paprastai senaties terminas turėtų būti pradedamas skaičiuoti nuo nusikalstamos veikos padarymo momento. Tačiau, kadangi šia direktyva nustatomos būtiniausios taisyklės, valstybės narės nacionalinės teisės aktuose gali numatyti, kad senaties terminas prasideda vėliau, pavyzdžiui, tuo metu, kai nusikalstama veika atskleidžiama, jei toks momentas yra aiškiai apibrėžtas pagal nacionalinę teisę. Kai valstybėms narėms pagal šią direktyvą leidžiama nustatyti trumpesnius senaties terminus ir jei konkrečiai nurodytų veiksmų atveju šis laikotarpis gali būti nutrauktas arba sustabdytas, tokie veiksmai gali būti apibrėžiami pagal kiekvienos valstybės narės teisinę sistemą;**
- (17) siekiant kovoti su padėjimu neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi Sąjungoje, itin svarbu užtikrinti veiksmingą pajamų iš nusikaltimų ir nusikaltimo priemonių, naudojamų nusikalstamoms veikoms vykdyti, įskaitant, pavyzdžiui, laivus, variklius ir kitas laivų sudedamąsias dalis bei transporto priemones, areštą. Šiuo tikslu turėtų būti visapusiškai išnaudojamos esamos priemonės, susijusios su pajamų iš nusikaltimų ir nusikaltimo priemonių įšaldymu ir konfiskavimu, pavyzdžiui, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2024/1260/ES⁸;

⁸ 2024 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1260/ES dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo (OL L 2024/1260, 2024 5 2).

- (18) atsižvelgiant į šioje direktyvoje nurodytų nusikalstamų veikų tarpvalstybinį pobūdį, neteisėtą veiką padariusių asmenų judumą ir galimybes atlikti tarpvalstybinius tyrimus, būtina nustatyti taisyklės dėl valstybių narių jurisdikcijos nustatymo, kad būtų galima veiksmingai kovoti su tokiu elgesiu. Jeigu neteisėtas vykimasis tranzitu ar apsigyvenimas ar jo dalis vyksta tam tikros valstybės narės teritorijoje, kita valstybė narė nei ta, į kurią buvo pirmą kartą atvykta be leidimo, turėtų turėti galimybę nustatyti jurisdikciją. Dėl šioje direktyvoje nurodytų nusikalstamų veikų sunkumo ir tarpvalstybinio pobūdžio jurisdikcija turi būti nustatoma [...] fizinių asmenų, kurie yra atitinkamos valstybės narės piliečiai, **atžvilgiu. Dėl tų pačių priežasčių būtina, kad valstybės narės nustatytų jurisdikciją, susijusią su nusikalstamomis veikomis, padarytomis valstybėje narėje registruotuose arba su jos vėliava plaukiojančiuose laivuose ir orlaiviuose. Valstybėms narėms taip pat turėtų būti leidžiama išplėsti savo jurisdikciją, kad ji apimtų nusikalstamas veikas, kurias jų teritorijoje [...] įprastai gyvenantys trečiųjų šalių piliečiai padarė už jų teritorijos ribų, ir** kurias padarė juridiniai asmenys [...], jei jie yra įsisteigę atitinkamoje valstybėje narėje, arba tos valstybės narės teritorijoje vykdomos bet kokios veiklos ar veiklos dalies atžvilgiu. [...] Valstybėms narėms, įskaitant tas, į kurias neteisėtai atvykstama ne pirmą kartą, turėtų **būti leidžiama** nustatyti jurisdikciją, susijusią su šioje direktyvoje nurodytomis nusikalstamomis veikomis, kai **veiksmas buvo padaryti už jų teritorijos ribų ir [...] jais buvo siekiama [...] neteisėto** trečiosios šalies piliečių, kurių atžvilgiu buvo padaryta nusikalstama veika, atvykimo į atitinkamą valstybę narę, vykimo per ją tranzitu arba apsigyvenimo joje;
- (19) tais atvejais, kai padedama trečiosios šalies piliečiui, mėginančiam pasiekti valstybės narės teritoriją, atitinkamos valstybės narės taip pat gali nustatyti savo jurisdikciją, susijusią su tokiais pasikėsinimais, net jeigu tas trečiosios šalies pilietis neatvyksta į jų teritoriją; [...]

- (19a) valstybės narės raginamos kriminalizuoti neteisėtą migrantų gabenimą neatsižvelgiant į tai, kur buvo padaryta nusikalstama veika, ir apsvarstyti galimybę nustatyti jurisdikciją neteisėto migrantų gabenimo atžvilgiu už savo teritorijos ribų, viršijant šioje direktyvoje nustatytas būtiniausias taisykles, laikantis tarptautinės teisės;
- (20) jeigu nusikalstama veika padaroma daugiau nei vienos valstybės narės jurisdikcijoje, atitinkamos valstybės narės turėtų bendradarbiauti, siekdamos nustatyti, kuri valstybė narė galėtų geriausiai vykdyti baudžiamąjį persekiojimą. Jeigu atitinkamų valstybių narių kompetentingos institucijos, bendradarbiaudamos arba surengusios tiesiogines konsultacijas pagal Tarybos pamatinį sprendimą 2009/948/TVR⁹, nusprendžia centralizuoti baudžiamosios bylos nagrinėjimą vienoje valstybėje narėje, perkeldamos baudžiamosios bylos nagrinėjimą, tokiam perkėlimui turėtų būti taikomas [...] **2024 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/... dėl baudžiamojo proceso perdavimo** .../... [priimtas, bet dar nepaskelbtas]¹⁰. Šiuo tikslu reikėtų tinkamai atsižvelgti į atitinkamus to reglamento 5 straipsnyje nustatytus kriterijus. Tokių kriterijų prioritetai ir svarba turėtų būti nustatomi atsižvelgiant į faktus ir esmę kiekvienu konkrečiu atveju;
- (21) siekiant užkirsti kelią padėjimui neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi Sąjungoje, turėtų būti naudojami tiek baudžiamosios teisenos, tiek prevenciniai mechanizmai. Šioje direktyvoje nurodytų nusikalstamų veikų prevencija turėtų sumažinti poreikį imtis atsakomųjų veiksmų baudžiamosios teisenos srityje ir turėtų padėti pasiekti geresnių rezultatų mažinant nusikalstamumą. **Prevencija** [...] turėtų būti siekiama didinti visuomenės informuotumą, ji turėtų apimti **tinkamas priemones, pavyzdžiui**, informavimo kampanijas, mokslinius tyrimus ir švietimo programas, **gerbiant nacionalinę kompetenciją ir laikantis nacionalinės teisės**. Šios kampanijos ir programos turėtų būti įgyvendinamos bendradarbiaujant su kitomis valstybėmis narėmis, atitinkamomis Sąjungos agentūromis ir trečiosiomis šalimis;

⁹ 2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2009/948/TVR dėl jurisdikcijos įgyvendinimo kolizijų baudžiamuosiuose procesuose prevencijos ir sprendimo (OL L 328, 2009 12 15, p. 42), ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2009/948/oj).

¹⁰ Tekstas priimtas lapkričio 5 d. ir pasirašytas lapkričio 27 d. Reglamentas greičiausiai bus paskelbtas (nurodant jo numerį) gruodžio mėn.

- (22) šioje direktyvoje nurodytas nusikalstamas veikas atskleidžiančioms, tiriančioms, vykdančioms baudžiamąjį persekiojimą už jas ir priimančioms teismo sprendimus nacionalinėms valdžios institucijoms trūksta išteklių ir vykdymo užtikrinimo įgaliojimų, todėl atsiranda kliūčių mėginant veiksmingai užkirsti kelią tokioms nusikalstamoms veikoms ir bausti už jas. Visų pirma, nepakankami ištekliai gali trukdyti valdžios institucijoms imtis veiksmų arba apriboti jų vykdymo užtikrinimo veiksmus, todėl pažeidėjai gali išvengti atsakomybės arba gauti tokias bausmes, kurios neatitinka nusikalstamos veikos sunkumo. Todėl reikėtų nustatyti būtiniausius kriterijus dėl išteklių ir vykdymo užtikrinimo įgaliojimų;
- (23) veiksmingas užkardymo grandinės veikimas priklauso nuo įvairių ekspertinių gebėjimų. Dėl su padėjimu neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi Sąjungoje susijusių problemų sudėtingumo ir tokių nusikalstamų veikų pobūdžio reikia laikytis daugiadalykio požiūrio, būtinos aukšto lygio teisinės žinios, techninė kvalifikacija ir finansinė parama, taip pat aukšto lygio pasirengimas ir specializacija visose kompetentingose valdžios institucijose. Valstybės narės turėtų rengti mokymus, atitinkančius asmenų, kurie nustato, tiria su padėjimu neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi Sąjungoje susijusias nusikalstamas veikas, vykdo baudžiamąjį persekiojimą už jas arba priima dėl jų sprendimus, funkcijas;
- (24) sėkmingam vykdymui užtikrinti valstybės narės **kompetentingoms institucijoms** turėtų suteikti galimybę naudotis veiksmingomis šioje direktyvoje nurodytų nusikalstamų veikų tyrimo priemonėmis, pavyzdžiui, **prieinamomis pagal** [...] jų nacionalinę teisę, skirtomis kovoti su organizuotu nusikalstamumu ar kitomis sunkių formų **nusikalstamomis veikomis** [...]. **Tokios priemonės galėtų apimti** [...] ryšių perėmimą, sekimą, įskaitant stebėjimą elektroninėmis priemonėmis, banko sąskaitų stebėseną ir kitas finansų tyrimų priemones. **Tos** [...] priemonės turėtų būti **naudojamos** [...] laikantis proporcingumo principo ir visiškai laikantis [...] Chartijos. Pagal nacionalinę teisę tiriamų nusikalstamų veikų sunkumas ir pobūdis turėtų pateisinti šių tyrimo priemonių naudojimą. Turėtų būti paisoma teisės į asmens duomenų apsaugą;

- (25) [...] ¹¹[...]
- (26) siekiant veiksmingai kovoti su padėjimu neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi Sąjungoje, būtina, kad valstybių narių kompetentingos institucijos rinktų tikslus [...] duomenis apie šioje direktyvoje nurodytų nusikalstamų veikų mastą ir tendencijas [...]. Valstybės narės turėtų rinkti ir teikti Komisijai **bent** atitinkamus **esamus centriniu lygiu turimus** statistinius duomenis apie tokias nusikalstamas veikas. Komisija, remdamasi valstybių narių perduotais duomenimis, turėtų reguliariai vertinti ir skelbti rezultatus. Valstybės narės taip pat turėtų reguliariai rinkti ir platinti **esamus** statistinius duomenis ir informaciją, susijusius su šios direktyvos taikymu, kad būtų galima stebėti jos įgyvendinimą. Statistiniai duomenys ir informacija turėtų būti [...] renkami taikant bendrus būtiniausius standartus;
- (27) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. nustatyti būtiniausias padėjimo neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi Sąjungoje prevencijos ir kovos su šia veikla taisykles, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

¹¹ [...]

- (28) šia direktyva paisoma pagrindinių teisių ir laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje pripažįstamų principų, visų pirma pagarbos žmogaus orumui ir jo apsaugos, teisės į asmens neliečiamybę, kankinimo ir nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudimo uždraudimo, teisės į laisvę ir saugumą, vaiko teisių, asociacijų laisvės, teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą, teisėtumo ir nusikalstamos veikos bei bausmės proporcingumo principų ir *ne bis in idem* draudimo;
- (29) šia direktyva siekiama iš dalies pakeisti ir praplėsti Direktyvos 2002/90/EB ir Pamatinio sprendimo 2002/946/TVR nuostatas. Kadangi pakeitimai, kuriuos reikia padaryti, yra esminiai, siekiant aiškumo visa Direktyva 2002/90/EB ir visas Pamatinis sprendimas 2002/946/TVR turėtų būti pakeisti valstybių narių, kurioms privaloma ši direktyva, atžvilgiu;
- (30) šia direktyva nedaromas poveikis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB¹² ir Susitarimo dėl JK išstojimo iš ES¹³ taikymui;
- (31) Airija taiko šią direktyvą pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 19 dėl į Europos Sąjungos sistemą integruotos Šengeno *acquis* 5 straipsnio 1 dalį ir Tarybos sprendimo 2002/192/EB¹⁴ 6 straipsnio 2 dalį;

¹² 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinanti Direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, 2004 4 30, p. 77, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2004/38/oj>).

¹³ Susitarimas dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos (2019/C 384 I/01) (OL C 384 I, 2019 11 12, p. 1), ELI: [http://data.europa.eu/eli/treaty/withd_2019\(3\)/oj](http://data.europa.eu/eli/treaty/withd_2019(3)/oj).

¹⁴ 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 64, 2002 3 7, p. 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj>).

- (32) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius [...] Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra jai privaloma ar taikoma. Kadangi ši direktyva grindžiama Šengeno *acquis*, remdamasi to protokolo 4 straipsniu, per šešis mėnesius po to, kai Taryba nusprendžia dėl šios direktyvos, Danija [...] **turi** nuspręsti, ar ją įtrauks į savo nacionalinę teisę;
- (33) Islandijos ir Norvegijos atžvilgiu šia direktyva plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarime dėl pastarųjų asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*¹⁵, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB¹⁶ 1 straipsnio E [...] punkte nurodytas sritis;

¹⁵ OL L 176, 1999 7 10, p. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/1/oj.

¹⁶ 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999 7 10, p. 31. ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

- (34) Šveicarijos atžvilgiu šia direktyva plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*¹⁷, kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio E [...] punkte nurodytas sritis, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2008/146/EB¹⁸ 3 straipsniu;
- (35) Lichtenšteino atžvilgiu šia direktyva plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokole dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*¹⁹, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio E [...] punkte nurodytas sritis, minėtą sprendimą taikant kartu su Sprendimo 2011/350/ES²⁰ 3 straipsniu;

¹⁷ OL L 53, 2008 2 27, p. 52.

¹⁸ 2011 m. kovo 7 d. Tarybos sprendimas 2011/350/ES dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolo dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su patikrinimų prie vidaus sienų panaikinimu ir asmenų judėjimu (OL L 160, 2011 6 18, p. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).

¹⁹ OL L 160, 2011 6 18, p. 21.

²⁰ 2011 m. kovo 7 d. Tarybos sprendimas 2011/350/ES dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolo dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su patikrinimų prie vidaus sienų panaikinimu ir asmenų judėjimu (OL L 160, 2011 6 18, p. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).

(36) Kipro [...] atžvilgiu ši direktyva yra aktas, grindžiamas Šengeno *acquis* arba kitaip su ja susijęs, kaip [...] tai suprantama 2003 m. Stojimo akto 3 straipsnio 1 dalyje [...],

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šia direktyva nustatomos būtiniausios taisyklės dėl nusikalstamų veikų apibrėžties ir sankcijų, kiek tai susiję su padėjimu trečiųjų šalių piliečiams neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi bet **kurios valstybės narės teritorijoje**, taip pat tokių nusikalstamų veikų prevencijos ir kovos su jomis priemonės.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

1. trečiosios šalies pilietis – asmuo, kuris nėra Sąjungos pilietis, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 20 straipsnio 1 dalyje, ir kuris nėra asmuo, besinaudojantis laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/399 2 straipsnio 5 dalyje;
2. nelydimas nepilnametis – jaunesnis nei 18 metų trečiosios šalies pilietis, kuris į valstybių narių teritoriją atvyko nelydimas pagal atitinkamos valstybės narės teisę ar nacionalinę praktiką už jį atsakingo suaugusiojo, ir tol, kol jis nėra faktiškai prižiūrimas tokio asmens, taip pat nepilnametis, atvykęs į valstybės narės teritoriją ir joje paliktas be priežiūros;
3. juridinis asmuo – bet kuris juridinis asmuo, turintis šį statusą pagal taikomą nacionalinę teisę, išskyrus valstybes arba kitas valdžios funkcijas vykdančias viešąsias institucijas ir viešąsias tarptautines organizacijas.

3 straipsnis

Nusikalstamos veikos

[...] Valstybės narės užtikrina, kad tyčinis padėjimas trečiosios šalies piliečiui atvykti į bet kurios valstybės narės teritoriją, vykti per ją tranzitu arba joje apsigyventi pažeidžiant atitinkamą Sąjungos teisę arba atitinkamos valstybės narės teisės aktus dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo, vykimo tranzitu ir apsigyvenimo, būtų laikomas nusikalstama veika [...] tais atvejais, kai taip besielgiąs asmuo tiesiogiai ar netiesiogiai prašo suteikti, gauna arba priima finansinę ar materialinę naudą arba su ja susijusį pažadą, arba elgiasi taip, kad tokią naudą gautų [...].

[...]

[...]

4 straipsnis

Nusikalstamos veikos atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis

(išbraukta)

5 straipsnis

Kurstymas, bendrininkavimas ir pasikėsinimas

Valstybės narės užtikrina, kad už kurstymą, bendrininkavimą ir pasikėsinimą padaryti bet kurią iš 3 straipsnyje [...] nurodytų nusikalstamų veikų būtų baudžiama kaip už nusikalstamą veiką.

6 straipsnis

Fiziniams asmenims taikomos sankcijos

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad už 3[...] ir 5 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas baudžiamąsias sankcijas.
2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad už 3 straipsnyje nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama laisvės atėmimo bausme, kurios maksimali trukmė ne mažesnė kaip **treji** metai.
3. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad už **3 straipsnyje** nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama laisvės atėmimo bausme, kurios maksimali trukmė ne mažesnė kaip [...] **aštuoneri** metai, **jeigu:**
 - a) **ta nusikalstama veika buvo padaryta dalyvaujant nusikalstamos organizacijos veikloje, kaip tai suprantama Tarybos pamatiniame sprendime 2008/841/TVR;**
 - b) **dėl tos nusikalstamos veikos buvo sukeltas pavojus trečiųjų šalių piliečių, kurių atžvilgiu buvo daroma nusikalstama veika, gyvybei;**
 - c) **ta nusikalstama veika buvo padaryta naudojant sunkių formų smurtą prieš trečiųjų šalių piliečius, kurių atžvilgiu buvo vykdoma nusikalstama veika;**
 - d) **trečiosios šalies pilietis, kurio atžvilgiu buvo daroma nusikalstama veika, buvo ypač pažeidžiamas, pavyzdžiui, tai buvo nelydimas nepilnametis.**

Diskrecija spręsti, ar ši nuostata taip pat taikoma tais atvejais, kai trečiosios šalies piliečiui tyčia padedama apsigyventi valstybės narės teritorijoje, paliekama valstybėms narėms.

4. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad už [...] **3 [...]** straipsnyje nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama laisvės atėmimo bausme, kurios maksimali trukmė būtų ne mažesnė kaip [...] **dešimt metų, jeigu dėl to, kad ta nusikalstama veika buvo sukeltas pavojus trečiosios šalies piliečio, kurio atžvilgiu buvo daroma nusikalstama veika, gyvybei, tas asmuo mirė.**
5. Be pagal 1–4 dalis taikomų baudžiamųjų sankcijų, valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad fiziniams asmenims, **kurie padarė 3 [...]** ir **5** straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, galėtų būti taikomos kompetentingos institucijos nustatytos **papildomos** baudžiamojo arba nebaudžiamojo pobūdžio sankcijos arba priemonės, [...] **kurios gali apimti:**
- a) baudas;
 - (a) leidimų ar įgaliojimų verstis veikla, **kurią** vykdant buvo padaryta atitinkama nusikalstama veika, panaikinimą arba draudimą tiesiogiai ar per tarpininką vykdyti profesinę veiklą, kurią vykdant buvo padaryta nusikalstama veika;
 - b) [...]
 - c) draudimą atvykti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje [...];
 - d) draudimą gauti viešąjį finansavimą, įskaitant draudimą dalyvauti konkursuose ir gauti dotacijas bei koncesijas.
 - e) *(perkelta į -a punktą)*
- [...]

7 straipsnis

Juridinių asmenų atsakomybė

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad juridiniai asmenys galėtų būti traukiami atsakomybėn už 3[...] ir 5 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, kurias tų juridinių asmenų naudai padarė asmuo, veikdamas individualiai arba kaip tokio atitinkamo juridinio asmens struktūros narys, einantis to juridinio asmens struktūroje vadovaujamas pareigas, jeigu jis turėjo:
 - a) teisę atstovauti tam juridiniam asmeniui;
 - b) įgaliojimus priimti sprendimus to juridinio asmens vardu;
 - c) įgaliojimus vykdyti to juridinio asmens vidaus kontrolę.
2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad juridinis asmuo galėtų būti traukiamas atsakomybėn tais atvejais, kai dėl 1 dalyje nurodyto asmens nepakankamos priežiūros ar kontrolės 3[...] ir 5 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas to juridinio asmens naudai galėjo padaryti jam pavaldus asmuo.
3. Juridinio asmens atsakomybė pagal **šio straipsnio** 1 ir 2 dalis **neužkerta kelio** baudžiamosioms byloms prieš fizinius asmenis, **kurie padarė, kurstė** arba padėjo padaryti 3[...] ir 5 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas.

8 straipsnis

*Juridiniams asmenims taikomos **sankcijos***

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad pagal 7 straipsnio **1 ar 2 dalį** pripažintas atsakingu juridinis asmuo būtų **baudžiamas taikant** veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas baudžiamojo **ar nebaudžiamojo pobūdžio sankcijas arba priemonės**.
2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad juridiniams asmenims, pagal 7 straipsnio **1 ar 2 dalį pripažintiems** atsakingais už 3[...] ir 5 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, skiriamos **sankcijos** ar priemonės **apimtų baudžiamojo ar nebaudžiamojo pobūdžio baudas ir galėtų apimti kitas baudžiamojo ar nebaudžiamojo pobūdžio sankcijas [...] ar priemones, pavyzdžiui [...]**:
 - a) [...]
 - b) teisės į valstybės teikiamas lengvatas [...] **ar** pagalbą [...] atėmimą;
 - c) draudimą gauti viešąjį finansavimą, įskaitant draudimą dalyvauti konkursuose ir gauti dotacijas, [...] koncesijas **ir licencijas**;
 - d) laikiną ar nuolatinę teisės verstis **verslo** [...] veikla atėmimą;
 - e) teisminės priežiūros skyrimą;
 - f) likvidavimą teismo sprendimu;
 - g) įmonių, kuriomis buvo pasinaudota darant nusikalstamą veiką, uždarymą;

- h) leidimų ar įgaliojimų verstis veikla, **kurią** [...] vykdant buvo [...] padaryta **atitinkama** nusikalstama veika, panaikinimą;

[...]

3. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad bent **juridinių asmenų, pripažintų atsakingais pagal 7 straipsnio 1 dalį, atveju už nusikalstamas veikas, kurioms taikomas 3 straipsnis ir 6 straipsnio 3 ir 4 dalys, būtų baudžiama baudžiamojo arba nebaudžiamojo pobūdžio baudomis, [...] kurių dydis būtų proporcingas elgesio padarinių sunkumui [...] ir atitinkamo juridinio asmens individualioms, finansinėms ir kitoms aplinkybėms.** Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad maksimalus tokių baudų dydis būtų ne mažesnis kaip:

- a) **nusikalstamų veikų, kurioms taikomas [...] 3 straipsnis, atveju:**

- i) **3 %** juridinio asmens bendros pasaulinės apyvartos per finansinius metus, ėjusius prieš tuos metus, **kuriais** [...] buvo padaryta nusikalstama veika, arba per finansinius metus, ėjusius prieš priimant [...] sprendimą **skirti baudą, [...] arba**

- ii) **suma, atitinkanti 24 000 000 EUR.**

- b) **nusikalstamų veikų, kurioms taikomos [...] 6 straipsnio 3 ir 4 dalys, atveju:**

- i) **3 %** juridinio asmens bendros pasaulinės apyvartos per finansinius metus, ėjusius prieš tuos metus, kuriais [...] buvo padaryta nusikalstama veika, arba per finansinius metus, ėjusius prieš priimant [...] sprendimą **skirti baudą, [...] arba**

- ii) **suma, atitinkanti 40 000 000 EUR.**

[...]

4. [...] Valstybės narės gali **nustatyti** [...] taisykles [...] **tiems** atvejams, kai baudos dydžio neįmanoma nustatyti remiantis juridinio asmens bendra pasauline apyvarta finansiniais metais, ėjusiais prieš **tuos** metus, kuriais buvo padaryta nusikalstama veika, arba finansiniais metais, ėjusiais prieš priimant sprendimą **skirti baudą**.
5. **Jei būtina išsaugoti juridiniams asmenims taikomos nacionalinės sankcijų sistemos nuoseklumą, juridiniams asmenims, pripažintiems atsakingais pagal 7 straipsnio 1 dalį už nusikalstamas veikas, kurioms taikomas 3 straipsnis ir 6 straipsnio 3 ir 4 dalys, taikomų baudų maksimali suma gali skirtis nuo 8 straipsnio 3 dalyje nustatytos maksimalios sumos, jeigu dėl to sankcijų dydis atitinka nacionalinėje teisėje už panašaus sunkumo nusikaltimus juridiniams asmenims numatytą sankcijų dydį ir sankcijos yra veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.**

Nedarant poveikio 8 straipsnio 2 daliai, pagal tokią sankcijų sistemą taip pat numatoma galimybė:

- a) skirti pinigines baudas, kuriomis atsižvelgiama į juridinio asmens struktūros ir organizacijos trūkumus, dėl kurių susidarė galimybės įvykdyti nusikalstamą veiką;
- b) teikti reikalavimus atlyginti žalą ir
- c) skirti konfiskavimą.

9 straipsnis

Atsakomybę sunkinančios aplinkybės

Tiek, kiek toliau nurodytos aplinkybės nesudaro 3 straipsnyje nurodytų nusikalstamų veikų sudėties požymių, valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad, kiek tai susiję su [...] 3 ir 5 [...] straipsniuose nurodytomis nusikalstamomis veikomis, **viena ar daugiau iš** toliau nurodytų aplinkybių **pagal nacionalinę teisę** gali būti laikomos atsakomybę sunkinančiomis [...] aplinkybėmis:

- a) nusikalstamą veiką eidamas savo pareigas padarė valstybės pareigūnas;
- b) [...]
- c) nusikalstamą veiką padaręs asmuo anksčiau buvo **galutiniu nuosprendžiu** nuteistas už tokio paties pobūdžio nusikalstamas veikas, **kaip nurodytosios** 3 arba 5 straipsnyje;
- d) nusikalstama veika buvo susijusi su trečiosios šalies piliečio, kurio atžvilgiu buvo padaryta nusikalstama veika, instrumentalizavimu arba ją padarius buvo gautas toks rezultatas;
- e) iš trečiųjų šalių piliečių, kurių atžvilgiu buvo padaryta nusikalstama veika, buvo atimti tapatybės ar kelionės dokumentai;
- f) [...]
- g) **nusikalstama veika buvo padaryta žiauriai, nežmoniškai ar žeminančiai elgiantis su trečiosios šalies piliečiu, kurio atžvilgiu buvo padaryta nusikalstama veika.**

10 straipsnis

Atsakomybę lengvinančios aplinkybės

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad, kiek tai susiję su [...] 3 ir 5 [...] straipsniuose nurodytomis **atitinkamomis** nusikalstamomis veikomis, **viena ar daugiau iš toliau nurodytų aplinkybių pagal nacionalinę teisę gali būti laikomos atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis** [...]:

- a) **nusikalstamą veiką padaręs asmuo kompetentingoms institucijoms pateikė informaciją, kad padėtų joms nustatyti ar patraukti baudžiamojon atsakomybėn kitus nusikalstamą veiką padariusius asmenis; [...]**
- b) **nusikalstamą veiką padaręs asmuo kompetentingoms institucijoms pateikė informaciją, kad padėtų joms rasti įrodymų.**

11 straipsnis

Senaties terminai [...]

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių **sudaryti sąlygas**, kad 3 [...] ir 5 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų tyrimui, su jomis susijusiam baudžiamajam persekiojimui, teismo procesui ir **teismo sprendimo priėmimui** būtų skirta pakankamai laiko po tų veikų padarymo, kad tas nusikalstamas veikas būtų galima veiksmingai išnagrinėti.

Valstybės narės imasi būtinų priemonių nustatyti senaties terminą, kuris leistų užtikrinti po galutinio apkaltinamojo nuosprendžio už 3 straipsnyje nustatytas nusikalstamas veikas nustatytų sankcijų vykdymą pakankamą laikotarpį po to nuosprendžio priėmimo.

[...]

2. 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytas senaties terminas turi būti toks:

- a) bent treji metai nuo nusikalstamos veikos, už kurią baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip trejų metų laisvės atėmimo bausme, padarymo;**
- b) bent aštuoneri metai nuo nusikalstamos veikos, už kurią baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip aštuonerių metų laisvės atėmimo bausme, padarymo;**
- c) bent 10 metų nuo nusikalstamos veikos, už kurią baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip 10 metų laisvės atėmimo bausme, padarymo.**

[...]

3. 1 dalies antroje pastraipoje nurodytas senaties terminas turi būti toks:

- a) bent treji metai nuo galutinio apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo dienos šiais atvejais:
 - i) skirta laisvės atėmimo bausmė iki vienu metų arba, alternatyviai,
 - ii) skirta laisvės atėmimo bausmė už nusikalstamą veiką, už kurią baudžiama maksimalia bent trejų metų laisvės atėmimo bausme, ir
- b) i) ilgesnės nei vienu metų laisvės atėmimo bausmės atveju – bent penkeri metai nuo galutinio apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo dienos arba
- ii) nusikalstamos veikos, už kurią baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip aštuonerių metų laisvės atėmimo bausme atveju – bent aštuoneri metai nuo galutinio apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo dienos [...] ir

[...]

c) [...] bent 10 metų nuo galutinio apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo dienos šiais atvejais:

- i) skirta laisvės atėmimo bausmė, ilgesnė nei penkeri metai arba, alternatyviai,**
- ii) skirta laisvės atėmimo bausmė už nusikalstamą veiką, už kurią baudžiama maksimalia bent 10 metų laisvės atėmimo bausme.**

4. Nukrypdamos nuo 2 dalies **b, -c punktų**, 3 dalies **b punkto ii papunkčio ir 3 dalies c punkto**, valstybės narės gali nustatyti trumpesnę senaties terminą, **kuris negali būti trumpesnis nei penkeri metai**, su sąlyga, kad konkrečių veiksmų atveju šis terminas gali būti pertrauktas arba sustabdytas. [...]

12 straipsnis

Jurisdikcija

1. Kiekviena valstybė narė **imasi būtinų priemonių, kad** nustatytų savo jurisdikciją dėl [...] 3 ir 5 [...] straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, jeigu:
- a) visa **nusikalstama veika** [...] arba jos dalis buvo padaryta jos teritorijoje;
 - b) **nusikalstamą veiką padaręs asmuo** [...] yra jos pilietis;

[...]

[...] **c) nusikalstama veika** buvo padaryta **atitinkamose valstybėse narėse** registruotame arba su jų vėliava plaukiojančiame laive arba jose registruotame orlaivyje.

[...]

2. Valstybė narė praneša Komisijai, jeigu nusprendžia išplėsti savo jurisdikciją, įtraukdama 3 ir 5 straipsniuose nurodytą vieną ar daugiau nusikalstamų veikų, kurios buvo padarytos ne jos teritorijoje, jeigu:

- a) nusikalstamą veiką padariusio asmens įprastinė gyvenamoji vieta yra jos teritorijoje;**
- b) nusikalstama veika padaryta juridinio asmens, kuris:**
 - i) yra įsisteigęs jos teritorijoje arba**
 - ii) vykdoma jos teritorijoje visą arba dalį savo veiklos, naudai;**
- c) veiksmais siekiama, kad trečiosios šalies piliečiai, kurių atžvilgiu buvo daroma nusikalstama veika, neteisėtai atvyktų į tos valstybės narės teritoriją arba vyktų per ją tranzitu.**

3.[...]

4. [...] **1 dalies b punkte nurodytu atveju ir tuo atveju, kai valstybė narė nusprendė išplėsti savo jurisdikciją pagal 2 dalį, kiekviena valstybė narė, [...] vykdydama baudžiamąjį persekiojimą už 3 [...] ir 5 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, padarytas už valstybės narės teritorijos ribų, imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad jos jurisdikcijos taikymui nebūtų taikoma sąlyga, kad baudžiamasis persekiojimas gali būti pradėtas tik po to, kai nusikalstamos veikos padarymo vietos valstybė atsisako jurisdikcijos.**

[...]

5. [...] Jeigu 3 [...] ir 5 straipsniuose nurodyta nusikalstama veika patenka į daugiau negu vienos valstybės narės jurisdikciją, **tos [...] valstybės narės bendradarbiauja siekdamos nustatyti, kuri valstybė narė turės nagrinėti baudžiamąją bylą. Prireikus, laikantis Pamatinio sprendimo 2009/948/TVR²¹ 12 straipsnio 2 dalies, byla perduodama Eurojustui.**

13 straipsnis

Prevenција

1. Valstybės narės imasi atitinkamų **priemonių**, pavyzdžiui, įgyvendina informavimo ir informuotumo didinimo kampanijas, taip pat vykdo mokslinius tyrimus ir švietimo programas, **kai aktualu, itin daug dėmesio skirdamos internetiniam aspektui ir laikydamosi nacionalinės kompetencijos ir nacionalinės teisės**, kuriais siekiama didinti visuomenės informuotumą ir užtikrinti, kad 3 [...] ir 5 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų būtų padaroma mažiau.

²¹ 2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2009/948/TVR dėl jurisdikcijos įgyvendinimo kolizijų baudžiamuosiuose procesuose prevencijos ir sprendimo (OL L 328, 2009 12 15, p. 42).

2. Prireikus valstybės narės, bendradarbiaudamos su kitomis valstybėmis narėmis, atitinkamomis Sąjungos agentūromis, [...] trečiosiomis šalimis **ir atitinkamomis pilietinės visuomenės organizacijomis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, pavyzdžiui, privačiuoju sektoriumi**, imasi priemonių, reikalingų 1 dalyje nurodytai veiklai vykdyti.

14 straipsnis

Ištekliai

Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės valdžios institucijos, [...] **kurios** atskleidžia [...], tiria [...] 3 [...] ir 5 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas ir patraukia [...] už jas baudžiamojon atsakomybėn arba priima [...] dėl jų teismo sprendimus, turėtų pakankamai kvalifikuotų darbuotojų ir pakankamai finansinių, techninių ir technologinių išteklių, **skirtų** jų pareigoms, susijusioms su šios direktyvos įgyvendinimu, veiksmingai vykdyti.

15 straipsnis

Mokymas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad [...] teisėsaugos institucijų nariams ir institucijų darbuotojams, įskaitant teismo darbuotojus, pagalbos ir paramos tarnybų personalą, sienos apsaugos pareigūnus, kuriems pavesta tirti 3 [...] ir 5 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas ir nagrinėti atitinkamas baudžiamąsias bylas, būtų skiriama pakankamai išteklių ir būtų rengiami [...] **reguliarūs ir** specializuoti jų mokymai.
2. Nedarant poveikio teismų nepriklausomumui **ir teisminių institucijų organizaciniams skirtumams Sąjungoje**, valstybės narės **skatina teisėjams ir prokurorams**, [...] dalyvaujantiems nagrinėjant baudžiamąsias bylas ir atliekant tyrimus, rengti **tiesioginio pobūdžio, tiesiogiai specializuotus** šios direktyvos tikslus atitinkančius **mokymus**.

16 straipsnis

Tyrimo priemonės

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad tiriant 3 [...] ir 5 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas ar vykdant baudžiamąjį persekiojimą už jas būtų prieinamos veiksmingos ir proporcingos tyrimo priemonės. Kai tikslinga, **tos** [...] priemonės apima specialias tyrimo priemones, pavyzdžiui, naudojamas **kovojant** su organizuotu nusikalstamumu ar kitais sunkiais nusikaltimais.

17 straipsnis

Duomenų rinkimas ir statistika

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų įdiegta sistema, skirta anonimizuotiems statistiniams duomenims apie 3 [...] ir 5 straipsniuose nurodytų rūšių nusikalstamas veikas registruoti, rengti ir teikti, kad būtų galima stebėti jų sistemų veiksmingumą kovojant su šioje direktyvoje nurodytomis nusikalstamomis veikomis.
2. 1 dalyje nurodyti statistiniai duomenys turi apimti **bent jau esamus centriniu lygmeniu turimus duomenis apie:**
 - a) registruotų trečiųjų šalių piliečių, kurių atžvilgiu buvo daroma nusikalstama veika, skaičių, suskirstant duomenis pagal pilietybę, lytį ir amžių (vaikai / suaugusieji) pagal nacionalinę teisę ir praktiką;
 - b) [...]

- c) fizinių asmenų, patrauktų baudžiamojon atsakomybėn už šioje direktyvoje nurodytas nusikalstamas veikas, skaičių [...];
- d) juridinių asmenų, patrauktų baudžiamojon atsakomybėn už šioje direktyvoje nurodytas nusikalstamas veikas, skaičių [...];
- e) **sprendimų dėl patraukimo baudžiamojon atsakomybėn [...]** (sprendimų patraukti arba nepatraukti baudžiamojon atsakomybėn) skaičių [...];
- f) galutinių teismo nuosprendžių (t. y. apkaltinamųjų nuosprendžių, išteisinimų) skaičių [...];
- g) fizinių asmenų, nuteistų už šioje direktyvoje nurodytas nusikalstamas veikas, skaičių [...];
- h) fizinių asmenų, kuriems buvo skirtos bausmės, skaičių, suskirstytą pagal bausmių rūšis ir dydį (laisvės atėmimas, baudos, kt.), lytį ir pilietybę;
- i) juridinių asmenų, nuteistų už šioje direktyvoje nurodytas nusikalstamas veikas, skaičių [...];
- j) juridinių asmenų, kuriems **po apkaltinamojo nuosprendžio** buvo skirtos sankcijos, skaičių, suskirstant duomenis pagal sankcijų rūšį (baudos, kt.);
- k) [...]

3. Valstybės narės [...] kasmet **Komisijai perduoda prieš taiėjusių metų 2 dalyje nurodytus statistinius duomenis ir juos pateikia standartiniu, lengvai prieinamu ir palyginamu formatu. Valstybės narės stengiasi šiuos duomenis perduoti ne vėliau kaip kiekvienų metų rugsėjo 30 d. ir juos perduoda vėliausiai gruodžio 31 d. [...]**

18 straipsnis

[...]

Nuorodos į Direktyvą 2002/90/EB ir Pamatinį sprendimą 2002/946/TVR

Nuorodos į Direktyvą 2002/90/EB ir Pamatinį sprendimą 2002/946/TVR laikomos nuorodomis į šią direktyvą.

[...]

19 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad ne vėliau kaip [...] **dvejį metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos**] įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, kurių reikia siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Apie tai jos [...] **nedelsdamos praneša** Komisijai [...].
 2. Valstybės narės, priimdamos tas **nuostatas**, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. **Tokios nuorodos darymo tvarką nustato** valstybės narės [...].
 3. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių **nuostatų** tekstus.
-